

Innehåll

Inledning Trading – en kort förklaring 13

Kapitel 1 *All in – Any Out* 14

Upplägg 15

Varsågod – En fungerande modell 17

Varning utfärdas 20

Om affär efter affär går med förlust 20

Vem passar som daytrader 22

Börsen är som en pulka 22

Det här är trading 24

Min syn på trading 25

Kapitel 2 *Förutsättningar för att lyckas* 39

Fonder jämfört med aktier 39

Passar du som daytrader 42

Hur mycket pengar behövs för att börja 44

Tradingpsykologi 47

Bli inte sittande med förlustaktier 51

Handla helt utan risk 54

Kapitel 3 *Definitioner* 57

Daytrading, Swingtrading, Positionstrading, Blankning 57

Aktier, Fonder, Derivat, Terminer, Optioner, Warranter 59 – 60

Aktieägare, Mäklare, Courtage, Depå, Köpa och Sälja aktier 61 – 62

Hausse, Baisse, Bull och Bear xx

Kapitel 4 *Money Management* 67

Att ta igen en förlust 69

Regler för risktagande 70

Eliminera affärsrisken med 2 for 1 71

Kapitel 5 *Affärsplan* 75

Loggbok 82

Kapitel 6 *Vad krävs för att trada* 85

Detta behövs för att komma igång 86
Välja mäklare 87
Depå 88
Handelsapplikation 88
Courtage 89
Spread 89
Börja med små positioner 92
Minimera riskerna 94
Hög hitrate innebär inte hög avkastning 98

Kapitel 7 *Framgångsfaktorer* 101

Marknadsläget 104
Lär dig tycka om förluster 105
Lita bara på dig själv 106

Kapitel 8 *Teknisk analys i modellen* 109

Tvingande och rådgivande indikatorer 109
Candlestick, Stapel- och Linjediagram 110
Glidande medelvärden, EMA 113
Marknadens enklaste tradingmodell 114
Två glidande medelvärden 115
De fyra trenderna 116
EMA eller MA 119
Volym 120
MACD 125
Vid dessa tillfällen handlar vi inte 129
Parabolic Stop and Reversal, PSAR 129
Stop Loss 132
Initial stop loss 134
Tidsstopp 137
Eliminera affärsrisken 140
Nyheter 141
Plankan 146

Kapitel 9 *Förberedelser inför tradingdagen* 151

Vad skall tradas under dagen 153
Leta aktier för köp- och blankning i olika program 154 - 164

Arbetsyta för att leta fram aktier i The Online Trader 157
Lista för att välja akter i programmet Hitta Kursvinnare 159
Innan börserna öppnar bör du orientera dig om 165
Åtgärder de första femton minuterna 165
GAP 167

Kapitel 10 *Tradingmodellen* 171

Modellens uppbyggnad 172
Generella parametrar 174
Aktiespecifika parametrar 175
Money Management / Stop loss 176
Börsklimatet / OMX-trenden 177
Stigande trend 180
Fallande trend 181
Trend för daytrading 182
Trendkanal 184
Köp och blankning enligt börsklimatet 185

Kapitel 11 *Stänga en position* 187

Kapitel 12 *Bra och dåliga förhållanden* 189

Kapitel 13 *Lämpliga börstider* 191

Börsens öppettider / Callförfarandet 192
Ta det lugnt när börserna öppnar 194
Stäng öppna positioner innan viktig statistik 194
När USA öppnar är det en ny börsdag 194
Stöd och motstånd tittar inte på klockan 195
Vänta längre vid stora gap i öppningen 196
Årets svåraste dagar 198
Bästa tiderna på dagen 199

Kapitel 14 *Winning Trading steg för steg* 201

Svagheter med trendföljande modeller 201
Signalordning 202
Inställningar av börsklimatet 202
All in – när position skall tas 203
Any out – när positionen skall stängas 205

Indikatorerna tillsammans 207

Kapitel 15 *Swing- och positionstrading* 209

Jämviktspendling 209

Kapitel 16 *WT-Pyramiden* 213

Fördelning av långa portföljer 214

Anpassa exponeringen 216

Köpa och blanka med längre tidshorisont 220

Branschindex på Stockholmsbörsen 223

Kapitel 17 *Modellen i två olika program* 225

Kapitel 18 *Rapporter och statistik* 233

Swingtrading i samband med rapporter och statistik 233

Kapitel 19 *Mina 14 Dödssynder* 239

Kapitel 20 *Slaget om kursstapeln* 251

Du köper din ”fiende” säljer 251

Köparna dominerar 258

Säljarna dominerar 259

Kapitel 21 *Psykologiska tradingkurvan* 261

Kapitel 22 *Instrument att trada* 265

Aktier 265

Terminer 266

ETF 269

Optioner 271

Warrants 275

Mini Futures 279

CFD 282

Kapitel 23 *Konsolidering* 285

Squeeze Indikatorn (börsslängen) 285

Bollingerband 288

Stöd och motstånd 290
Pivotpunkter 292
Fibonacci retracement 293
Brake out (Opening range brakeout) 296

Kapitel 24 *Ta position när signalen är gammal* 299

Tretick 299
Reverse and Go (RAG) 301

Kapitel 25 *Ordlista och förklaringar* 305

Kapitel 26 *Avslutning* 313

Litteratur 315
Program för PC 317
Program för MAC 317
Internetbanker/mäklare 318

Trading – en kort förklaring

Trading är precis vad det betyder på engelska, nämligen handel. Oavsett om man handlar med aktier, råvaror eller andra varor innebär trading att det finns en köpare och en säljare. Värdepappershandel är trading, det sker handel mellan säljare och köpare på en väl fungerande marknad där priset helt och hållet styrs av tillgång och efterfrågan. Det enda som skiljer daytrading, swingtrading, longtrading och positionstrading från varandra är vilket tidsperspektiv köparen har när affären sker. En daytrader handlar enbart över dagen och säljer alla innehav innan dagen är slut, en swingtrader kan tänka sig att övernatta från en upp till några dagar och en longtrader kan tänka sig att behålla en aktie från några dagar upp till flera år. Alla typer av värdepappershandel är just – trading.

Tänk på följande:

All handel med värdepapper är förknippat med risker. Du bör aldrig satsa mer pengar än du anser dig ha råd att förlora. Marknaden förändras och även en fungerande tradingmodell kan behöva förändras efter rådande börsklimat. Genom att läsa denna bok får du en bra grund att stå på och undviker förhoppningsvis många kostsamma misstag.

All in – Any out

Rubriken får dig kanske att tänka på spel och dobbel, men inget kan vara mer fel. Det enda sättet att lyckas med trading är att vårda sitt kapital och att inte försöka göra klipp. ”All in” innebär istället att alla parametrar skall peka åt samma håll för att en affär skall få göras. ”Any out” betyder att affärerna avslutas när någon av parametrarna bryts. Risken skall alltid stå i proportion till chansen affären kommer att gå med vinst.

För tjugofem år sedan...

Det är nu 25 år sedan jag började intressera mig för aktier och vägen till att syssla med detta på heltid har varit minst sagt-krokig.

Att jag är envis var en fördel när jag bestämde mig för att lyckas. De flesta hade nog gett upp betydligt tidigare, och med facit i hand är jag glad att jag höll ut. Idéer har jag gott om och det har tagit sig uttryck i de företag jag startat genom åren, allt från elektronikkonstruktion till racingskola.

När jag började spara i aktier var tidningar och banker mina ”rådgivare”. Ibland blev det dyrköpta råd och inte blev det bättre när jag fick rådet att **snitta ner** mig, vilket innebär att man köper fler aktier till det nya lägre priset för att få ett lägre totalt snitt. När text-TV kom med endast femton minuters fördröjning, kändes det som ”man befann sig på Stockholmsbörsen”.

Efter att ha provat på att trada på känsla och med hjälp av analysbrev var jag nära att ge upp. Jag bestämde mig att gå en kurs, där jag träffade några personer som jag tillsammans med skapade en grund som jag sedan fortsatt och kontinuerligt fortsätter att vidareutveckla.

För ett tiotal år sedan träffade jag en kund på racingskolan som berättade att han arbetade som daytrader. Ett helt nytt begrepp för

KAPITEL 1- INLEDNING

mig, men vad häftigt det lät. Ett frö var planterat och min dröm om att en dag sälja av mina företag och syssla med aktiehandel hela dagarna hade fötts. Sedan dess har jag läst mängder med böcker och gått kurser innan jag till slut kände mig mogen att börja trada på heltid. Ändå höll det på att sluta i katastrof. Trots de, i mina ögon, noggranna förberedelserna hade jag totalt underskattat den psykologiska press det innebär att försörja familjen på daytrading.

Som tur var träffade jag innan jag gav upp en daytrader som var lika envis och hade ungefär samma erfarenheter som jag. Vi utvecklade tillsammans den stomme som idag ligger till grund för modellen Winning Trading.

Den här boken vänder sig i första hand till nybörjare som är intresserade av att förbättra avkastningen på sitt sparande eller att ägna sig åt daytrading på hel- eller deltid. Jag har när denna bok skrivs sysslat med daytrading på heltid i fyra år, en nybörjare i mångas ögon och det tror jag är en klar fördel. Jag har mina nybörjarmisstag i färskt minne och risken finns att du känner igen dig i många beskrivningar framöver i boken.

Vägen fram till en färdig modell har varit både lång och krokig, resultatet är en modell som är enkel att tolka och anpassa efter rådande förhållande.

Upplägg

Målet med boken är att på ett enkelt sätt förmedla de kunskaper jag anser nödvändiga för att lyckas med trading. Se det som ett körkort för trading eller värdepappershandel. Genom att följa de regler och råd du får undviker du dyra misstag eller förhoppningsvis håller du dem på en kontrollerad nivå.

Boken skall vara så enkelt skriven att vem som helst skall kunna följa med i resonemangen och få igång ett lönsamt sätt att handla med aktier och andra värdepapper.

Texten skall vara lätt att förstå, trots att det krävs en del grundläggande kunskaper i teknisk analys.

KAPITEL 1- INLEDNING

Det är viktigt att ha tålmod, vara disciplinerad, inte ha förutfattade meningar och att vårda sitt kapital för att lyckas.

De första kapitlen förklarar vilka krav som ställs på dig som daytrader. Inom aktiehandel och daytrading förekommer det en hel del uttryck som du behöver känna till, dessa går igenom. För att börja daytrada behöver du en depå och ett bra program att analysera och göra affärer i. Sist i boken lämnar jag förslag på program och leverantörer. Det som är absolut svårast att lära ut är svårigheten att kontrollera de egna känslorna när det känns som allt du tar i går på fel håll.

Trenden, eller börsklimatet som jag väljer att kalla den trend som följs är den enskilt viktigaste indikatorn vid all form av värdepappershandel. Det är ungefär som att välja på att simma med- eller motströms.

Du får lära dig hur du väljer ut aktier som kan vara bra att trada och hur de tekniska indikatorerna som ingår i modellen skall samverka för att ge en köp- eller blankningssignal (blankning innebär att man tjänar pengar på en nedgång i aktien).

En del tekniska indikatorer förklaras för att du skall förstå hur modellen fungerar. Ibland formerar sig kursen och indikatorerna på ett sätt som gör det olämpligt att trada, eller visar en trendvändning, detta behandlas lite senare i boken.

För att få en fungerande modell behöver vi ett körschema, detta har jag valt att kalla för en arbetsyta. Hur du väljer att lägga upp arbetsytan är upp till dig och beror på vilket program eller vilken handelsapplikation du använder.

Jag hoppas med boken förmedla vikten av att vårda sina pengar och att det gäller att ha disciplin, tålmod och inte fastna i en viss marknadstro. Följ den uppgjorda planen, men tänk inte på hur mycket eller lite börsen rört sig, varje dag är en helt ny och förutsättningslös dag.

KAPITEL 1- INLEDNING

Det gäller att våga låta bli att göra affärer och samtidigt ha tillräckligt bra självförtroende så att man agerar direkt när köp- eller säljsignalerna kommer.

I slutet av boken går jag igenom ett antal självupplevda praktikfall som jag presenterar som mina dödssynder, som du förhoppningsvis undviker att praktisera. Vi är redan tillräckligt många som gjort dessa misstag och det behövs inte fler medlemmar i klubben.

Längst bak hittar du lista med förklaringar av vanliga uttryck.

Varsågod - En fungerande modell!

Som jag sagt tidigare är min ambition att boken skall fungera som en lärobok. När man handlar med aktier och värdepapper är det viktigt att det sker enligt en i förväg uppgjord plan. Alltför många lägger för stort fokus på att hitta bra köp- och säljlägen. Det viktigaste och svåraste är istället att bemästra den psykologiska delen av tradingen. Näst viktigast är att skydda sitt kapital, vilket görs genom att följa sin affärsplan och det minst viktiga är att själva modellen för att generera köp- och säljsignaler.

Men om nu en bra modell är det minst viktiga, varför då fokusera på den och inte på de delar som är viktigast? Jo, en bra modell behövs för att bygga upp det självförtroende som krävs. Endast genom att göra många (små) affärer under lång tid lär man sig att besegra sin största ”fiende”, de känslor som påverkar oss när affär efter affär utvecklas negativt. Var beredd på att det tar lång tid, kanske flera år att lära sig-

Jag vill beskriva hur man bör agera som trader, från ax till limpa. Modellen är enkel, men det är allt annat än enkelt att daytrada. Ju kortare tidsintervall du handlar med desto svårare är det. Börja försiktigt med små affärer och ge inte upp.

KAPITEL 1- INLEDNING

Innan jag går vidare vill jag förklara några begrepp:

- **Daytrading** innebär att alla positioner avvecklas innan börsen stänger.
- **Swingtrading** innebär en placeringshorisont på en till några dagar.
- **Positionstrading eller longtrading** är placeringar på lång sikt, upp till flera år.

Strikta regler skapar ordning

Tydliga regler skall visa när det är dags att köpa eller sälja, men viktigast av allt är att modellen skall visa när det är bättre att vara likvid och inte göra några affärer alls. Om det är något som är enkelt så är det att göra av med pengar när förutsättningarna inte är de rätta. Både börsen och du måste vara redo för att det skall vara möjligt att göra bra affärer.

För att kunna bygga upp en fungerande tradingmodell är det vissa grunder i teknisk analys man behöver behärska. De kommer du att lära dig, liksom hur du skall sätta samman dem i en modell som blir det regelverk som behövs. Utöver det behövs ett modernt handelssystem där det är möjligt att bygga fungerande arbetsytor. Det finns en mängd olika program där du kan applicera fungerande tradingmodeller. Längst bak hittar du en sammanställning över olika handelsapplikationer.

Det är med illa dold stolthet jag presenterar den modell som har gjort det möjligt för mig och andra att lyckas med sin trading. Att utveckla modellen har kostat mycket tid, svett och pengar. När jag håller kurser slås jag ofta av hur enkel modellen är och funderar ibland på vad det var som gjorde att det tog så lång tid att komma fram till något som känns så självklar. Tidigt under utvecklingen gick det upp för mig att den viktigaste indikatorn skulle vara börsklimatet, men hur det skulle definieras på ett bra sätt tog ett tag att komma fram till. Börsklimatet skulle inte bara visa när det var läge att köpa eller blanka, det skulle framförallt tala om när det var olämpligt att överhuvudtaget göra affärer.

KAPITEL 1- INLEDNING

Jag tycker det känns bra att dela med mig av både modellen men även fallgroparna som bör undvikas. Risken att modellen inte skall fungera om för många använder den är försumbar.

Det finns ett talesätt som säger: ”Marknaden premierar enkla modeller” och jag vill påstå att det är precis så med Winning Trading. Genom att kombinera ett fåtal tekniska indikatorer som alla skall peka åt samma håll som trenden (börs klimatet) blir det tydligt om det är köp, blankning eller kanske läge att helt avstå från affärer som är det bästa. Winning Trading-modellen visar enkelt och tydligt när det är dags att köpa- och sälja. Den glidande **stop lossen** är ovärderligt så att positionerna inte stängs för tidigt. Stop loss används för att hålla förluster på en kalkylerad nivå och för att säkra av vinster när den önskade kursutvecklingen upphör.

Redan nu vill jag påpeka att de indikatorer som går igenom lämpar sig bäst för en marknad som trendar uppåt eller nedåt, i slutet beskrivs vad som kan göras vid små kursrörelser, konsolidering. Väljer du att trada vid konsoliderande perioder bör du vara medveten om att det är svårt. Lär dig först att trada enligt modellen du lär dig i boken, därefter kan du börja tänka på att hitta fler sätt att angripa marknaden.

Jag vill se andra lyckas!

Det är allmänt känt att de flesta som håller på med daytrading förlorar eller åtminstone tjänar väldigt lite pengar på sin trading. Ett vanligt misstag är att tradern sätter sig framför datorn tänker; ”Idag händer det...”. ”Idag kommer jag nog att lyckas ordentligt”. När inte resultatet speglar morgonens förväntningar är det inte ovanligt att tradern försöker ”köra ikapp förlusten”. De som agerar på detta sätt gör i regel alldeles för många affärer, så kallad ”övertrading” och hämndbegär. Börjar man trada på detta vis kommer man inte bli långvarig som trader. Däremot är det viktigt med en positiv och vinnande attityd för att lyckas, men det är bara genom hårt och disciplinerat arbete som vissa till slut lyckas få tillfredsställande resultat. Kan jag med den erfarenhet jag fått och med hjälp av den modell jag lär ut få dig att undvika de värsta fallgroparna är det värt allt arbete.

KAPITEL 1- INLEDNING

Varning utfärdas!

Det finns bara en sak jag kan garantera och det är att du kommer att göra förluster! Förluster skall ses som en naturlig del och med hjälp av förlusterna finslipas tekniken och strategin så att du gör färre misstag och till slut får bättre avkastning på dina pengar. Det är lätt att göra fel och har man ett dåligt Money Management och inte respekterar de stop loss som läggs, kan det kosta stora pengar! Även om man är noggrann och följer en fungerande modell är alltså förlusterna en naturlig och ofrånkomlig del i tradingen.

Trading skall ske i ett lugnt och kontrollerat tempo enligt den affärsplan du gjort upp. Stressa inte, ta det lugnt när du lägger order, dubbelkolla alltid antal och pris innan du trycker på sälj- eller köpknappen. När du känner att tradingen blir stressig är det dags att stänga positionerna och ta paus. Börjar du göra affärer ”på känsla och tro” kan det bli dyrt.

Se till att du är säker på att du kan handla med aktier innan du börjar med terminer och andra instrument med stor hävstång. Börja med små volymer och öka långsamt – dröm inte om att göra klipp – det tar tid att lära sig.

Om affär efter affär går med förlust

När du börjar handla och tycker att du har full koll på alla parametrar, då händer det! Affär efter affär går back, kanske till och med mer än varannan affär. Studera då loggboken, gå igenom varje affär du gjort. Vad var det som fick dig att ta position och vad det var som gjorde att affären inte utvecklades som du hoppats? Kontrollera om du hade börsklimatet med dig (den längre trenden för **OMXS30**). **OMXS30** är ett index över de 30 mest omsatta aktierna på Stockholmsbörsen.

För att en affär skall utvecklas väl krävs att kursen utvecklas åt något håll. Om börsklimatet rör sig sidledes innebär det att börsklimatet är platt och svårhandlat. Det räcker inte med att bara du är redo att handla, även aktien och marknaden måste vara redo.

KAPITEL 1- INLEDNING

Gick affären back trots att du hade alla indikatorer i modellen med dig, i rätt ordning? Kom det någon statistik eller rapport från någon tungviktare som du missat? Tradade du vid en tidpunkt som inte är lämplig att trada på? Öppnade USA mitt i traden? Var signalen ”gammal” när du tog position?

Om du gjort allt rätt, men affär efter affärer ändå utvecklats negativt är det något som inte stämmer. Det kan vara något du missuppfattat i modellen, eller andra omständigheter som gör börserna svårtradad. Oavsett vad skälet är kan det vara lämpligt när du åter börjar trada att, om möjligt, minska positionsstorlekarna ytterligare. Försök leta efter den bästa affären under dagen, notera och gå tillbaks i loggboken för att se om du gjorde rätt. Arbeta med att läsa och träna upp din blick för när en rörelse är mer än en felsignal. Upprepar sig trenden med alldeles för många förluster bör du gå över till swingtrading ett tag och kanske bara göra en affär i veckan och denna måste då väljas med extra stor omsorg.

Fungerar inte något av ovanstående bör du som sista utväg övergå till att följa modellen, men istället för att genomföra affären, skriva upp priset vid entry och exit på ett papper, så kallad **torrtrading** (vissa kallar det papperstrading). Om det fungerar att torrtrada under några veckors tid kan du åter börja med små positioner och prova dig fram. Skulle inte heller torrtradingen fungera kanske det är fel sysselsättning för dig. Sikta in dig på längre sparande, där du kan använda kunskaperna du får i boken. Det är viktigt att komma ihåg att alla inte passar för det tuffa liv det innebär att daytrada.

Om allt ser ut att vara rätt, alla parametrar, bra **momentum** (kraften i rörelsen), inga stöd- eller motstånd som utgör vändpunkt, **tradingklockan** visar att det är ok att trada (vissa tider på dagen skall man inte trada), inte konsoliderande klimat men affärerna inte går plus bör du konsultera någon för att få hjälp eller gå några kurser innan du fortsätter igen.

Som daytrader gör man sällan några klipp

Många är de som börjat med daytrading med helt fel förutsättningar – de skall göra det stora klippet. Tyvärr kan jag meddela att det stora klippet och dagen ”D” aldrig inträffar. Kom ihåg att det är genom

KAPITEL 1- INLEDNING

många små vinster och många, men mindre förluster som du får ett bra resultat. Tro inte för ett ögonblick att det bara är att sätta sig, trada och håva in stora pengar. Det är de många små vinsterna och de kontrollerade ännu mindre förlusterna som avgör om just du kommer att lyckas eller inte.

Vem passar som daytrader

Att vara daytrader är ensamt, många gånger långtråkigt och psykiskt påfrestande. De flesta är direkt olämpliga att hålla på med daytrading.

För att lyckas måste du förutom att ha en fungerande plan, klara av att hantera dina känslor och ha det tålamod som krävs för att följa en tradingmodell med disciplin.

En framgångsrik trader vet att förluster är en del av framgången. De som inte förstår det kommer aldrig att lyckas.

Allt för många tror att de genom att lära sig en modell, och investera i dyra analysprogram skall bli rika och det snabbt-

Som daytrader blir du inte rik snabbt, men genom många små vinster och ännu mindre kontrollerade förluster går det att lära sig leva på det

”Om något verkar för bra för att vara sant – då är det precis just det – för bra för att vara sant”. – Burton Malkiel.

Börsen är som en pulka

Innan du börjar handla på börsen är det viktigt att förstå hur den fungerar, vilka aktörer skall du tävla mot och vilka regler det är som gäller. Oavsett hur duktig du blir finns det alltid ”fiender” som är duktigare. När du köper en aktie och tror på uppgång är det någon på andra sidan som säljer och är övertygad om att aktien inte har mer att ge, kanske en mäklare som har några miljoner aktier att sälja. Betyder det att du har bättre förutsättningar att göra en plusaffär än säljaren? Är du kanske smartare? Sitter du med trumf på handen och

KAPITEL 1- INLEDNING

vet vad som skall hända framöver? Förmodligen är svaret *nej* på alla frågorna. Kul inledning på boken,

På börsen råder djungelns lag – det gäller att äta eller ätas. Den som säljer till dig anser att aktierna hon/han säljer inte har mer att ge. På motsvarande sätt anser du att risken är större för ned- än uppgång när du säljer, men det anser inte den som köper aktierna av dig. Vem har rätt, du eller den du köper av/säljer till? Jag hoppas att boken skall ge dig två lärdomar:

- Tro inte att det är du som vet bäst
- Vårda dina pengar – chansa inte

Det är viktigt att ha respekt för motspelarna. Att vara på börsen är som att spela i elitserien. Du kommer från start att möta de allra bästa. Tänk på att oavsett hur mycket pengar du jobbar med finns det alltid kraftfullare aktörer. Oavsett till vilket pris du köpt en aktie finns det alltid andra som har bättre ingångsvärden och tycker det börjar bli läge att sälja.

Innan du börjar handla med **terminer, derivat, CFD:er, minifutures, optioner** eller andra **hävstångsprodukter** skall du behärska aktier. Börja alltid med små volymer och öka inte storleken på positionerna förrän du går med vinst vecka efter vecka. Börja inte handla med instrument som du inte till fullo förstår och tänk på att det tar tid att bli duktig – det finns inga genvägar.

En aktie saknar känslor

En aktie bryr sig inte det minsta om vem som äger den och har inga känslor. Det är tyvärr vanligt att börsaktörer återvänder till samma aktier om och om igen. Förlorar man pengar försöker man ofta ta igen de i samma aktie, som en slags hämnd. Tänk på att om du förälskar dig i en aktie är känslorna inte besvarade och visar du en aktie trofasthet skall du ta med i beräkningen att du kommer att bli bedragen. Det finns ingen som är mindre lojal mot dig än en aktie.

KAPITEL 1- INLEDNING

Förutse marknaden

Det har skrivits otaliga böcker om den effektiva marknadshypotesen, *Behavioral Finance*, *Random Walk On Wall Street* och de allra flesta går ut på att hitta mönster på hur börserna rör sig och vad som orsakar en viss utveckling. Men oavsett om det går att hitta mönster, exempelvis att vissa dagar är bättre eller sämre än andra är det viktigt att du aldrig utgår från att ett tidigare mönster nödvändigtvis upprepas igen.

Marknadsförutsättningarna ändras och det enda som alltid har fungerat är att ta den lättaste vägen, vilket innebär att följa massan – trenden. Försök inte att leta efter genvägar och vara smartare än marknaden – det finns inga gratis luncher!

Det här är trading

Trading kommer från engelskans *trade* som betyder handel och är en bra beskrivning på vad daytrading handlar om. En daytrader är en person som försöker tjäna pengar på att aktivt handla med värdepapper och göra vinster på både upp- och nedgångar på börserna. Det som skiljer en daytrader från andra som handlar på börserna är att daytraden stänger alla positioner på kvällen, vilket innebär att han/hon kan sova lugnt på natten även om någon får för sig att köra in med ett flyplan i Vita huset eller något annat oförutsett skulle hända. Money Management och börspyskologin är detsamma oavsett om det gäller en daytrader eller någon som investerar med betydligt längre tidsperspektiv. Både daytraden och investeraren har en tro på att värdepappret eller det underliggande bolaget skall utvecklas i en förväntad riktning.

En fråga som är högst relevant är om det går att tjäna pengar på daytrading. Svaret är att det går, men man skall ha klart för sig att det är det är svårt!

Innan vi fortsätter vill jag belysa svårigheten med ett exempel. En bra börsdag kanske börserna stiger 1 procent på hela dagen. Det låter väl bra tänker du om man kan tjäna hälften av den rörelsen varje dag under ett år blir det minst en fördubbling av kapitalet. Tyvärr (för daytraders) sker den största rörelsen på börserna direkt i samband med

KAPITEL 1- INLEDNING

börsöppningen, det som kallas **gap**. Om börsen går upp 1 procent och 0,5 procent skedde redan i gapet innebär det att endast 0,5 procent av rörelsen är möjligt att trada. Det som inte många tänker på är att **spreaden** (skillnaden mellan köp och säljkursen på en aktie) ofta uppgår till någon eller några tiondels procent. Kvar blir kanske 0,3 procents rörelse som är möjlig att trada på.

När man gör affärer över dagen använder man korta tidsinställningar (se sid x) i regel fem-minuter på aktiediagrammet. Det är viktigt att inte ställa in diagrammen på kortare tid eftersom det skapar för mycket brus (felsignaler). Den senaste tiden har så kallad HFT-handel som till stor del utförs av datorer gjort det allt svårare att lyckas med diagraminställningar under 15 minuter. När det gäller sparande och övernattning i aktier (swingtrading) använder man tidsinställningar från en timme och uppåt, mer om det längre fram.

Min syn på trading

Man brukar skilja på **fundamental** och **teknisk analys**. Fundamental analys utgår från bolagets finansiella ställning och framtidsutsikter för att få fram om aktien är rätt prissatt eller inte. Lite grovt kan man säga att fundamental analys fokuserar på hur bolaget mår medan teknisk analys istället fokuserar på vad marknaden är beredd att betala för en aktie.

Ett bolag som är lågt värderat när man studerar P/E-tal, vinstprognoser, och kassalikviditet har naturligtvis större förutsättningar att gå bättre än branschkollegorna. Det är alltså inte något fel på fundamental analys. Problemet är att det är tidsödande och komplicerat. Risken är uppenbar att andra analytiker inte bedömer siffrorna på samma sätt. Däremot är det viktigt att studera fundamental analys för att få en djupare och bredare förståelse för vilka bolag som är bra att satsa på i olika sektorer.

För att få fram aktier med så stor potential som möjligt bör man kombinera fundamental analys med teknisk analys för att få en bättre edge. Längre bak i boken kommer du få tips om hur du enkelt hittar aktier som är lågt värderade och av olika anledningar har större förutsättningar att utvecklas väl. Leta gärna upp aktier inom de

KAPITEL 1- INLEDNING

sektorer du bestämt dig att investera i med hjälp av fundamental analys och applicera de tekniska indikatorerna på dessa aktier för att avgöra om det är ett bra köptillfälle.

Teknisk analys går ut på att hitta mönster och trender genom att jämföra med den historiska utvecklingen. Till skillnad från fundamental analys bryr man sig vid teknisk analys inte om hur ”bolaget bakom aktien mår”. Det enda som är väsentligt är till vilket pris andra aktörer är villiga att göra affär.

Teknisk analys har en stor fördel jämfört med fundamental analys och det är att man utgår från att priset på en aktie alltid är rätt, en aktie är aldrig mer värd än vad någon annan är beredd att betala.

Precis som vid fundamental analys kan teknisk analys tolkas på olika sätt av olika personer. De stora fördelarna är att ny information prisas in i aktien omgående, det går snabbt att göra en bedömning om aktien skall köpas eller säljas.

Aktiemarknaden är inte en effektiv marknad, den styrs av girighet, rädsla, panik, känslor och förhoppningar.

De aktörer du kommer att tävla mot på börsen består till största delen av proffs och institutionella placerare som ofta får order att köpa eller sälja stora poster. Skulle de köpa alla aktier på en och samma gång skulle det utlösa enorma kursstegringar eller kursfall. Proffsen sprider istället ut affärerna över flera dagar eller veckor, det kan få en aktie att stiga eller falla stadigt i några veckor för att sedan till synes oförklarligt stanna av när mäklaren köpt/sålt färdigt.

För att kunna syssla med daytrading måste beslut kunna tas snabbt och då är teknisk analys överlägsen

I den bästa av världar kombinerar man både fundamental och teknisk analys för att hitta rätt aktier och lyckas bra med timingen. Det är ju ganska självklart att en aktie som är lågt värderad fundamentalt och handlas med en stor rabatt har bättre förutsättningar att stiga än en aktie som redan är högt värderad. Detta bör du ta hänsyn till när du skall göra dina långsiktiga placeringar. I kapitlet om **WT-**

KAPITEL 1- INLEDNING

pyramiden på sidan 213, som är ett hjälpmedel för att plocka fram aktier med bra riskspridning och stor potential för ditt långsiktiga sparande, får du tips om hur du kan sätta samman en bra långsiktig portfölj.

De tekniska analysmetoder som presenteras framöver är inte något jag kommit på själv, varje teknisk analysmetod i boken är väl kända och beprövade indikatorer. Det som är specifikt med Winning Trading är det sätt på vilket de tekniska indikatorerna skall samverka och korrelera med börsklimatet. I modellen används både tvingande och rådgivande indikatorer för att minska brus och felsignaler.

Viktiga framgångsfaktorer:

- Följ alltid börsklimatet (eller det index som representerar det du handlar med)
- Var lyhörd, finslipa och anpassa modellen kontinuerligt
- Upprätta och följ affärsplanen
- Analysera de affärer som gjorts och gå igenom resultaten

Verktyglådan – dina pengar

När du behärskar grunderna och har öppnat en depå samt skaffat ett trading/analysprogram är du säkert angelägen att komma igång så fort som möjligt, men först måste du sätta dig ner och upprättar en affärsplan. Du får ett exempel på en affärsplan i kapitlet Affärsplan på sidan 75. I affärsplanen fyller du i reglerna för hur du skall vårda dina pengar så att de inte urholkas. Detta kallas för Money Management och innebär att du i förväg bestämmer dig för hur mycket pengar du är villig att riskera/förlora. Ju mer du tillåter dig att förlora i varje affär, desto kortare tid kan du hålla på. Det gäller alltså att inte förlora mer under lärotiden, än att du kan hålla ut så länge som krävs för att få din trading lönsam!

Money Management är som en rörläggares verktyg, med för få verktyg blir det svårt att arbeta. Skulle rörläggaren slarva bort ett verktyg då och ett då kommer arbetet till slut att ta för lång tid och

KAPITEL 1- INLEDNING

bli olönsamt. Kapitalet är daytraders verktyglåda, utan tillräckligt med kapital blir det svårt att få tradingen effektiv och lönsam.

Det gäller att värda sitt kapital och inte för en sekund tro att det är enkelt att ta igen förluster.

Lär dig koppla bort känslor

När du tradar har du två ”fiender”, dina motståndare på börsen och dig själv. Det som är svårast är utan tvekan att tygla sina egna känslor. Klarar du att följa en modell och inte låter känslor, tips och andras råd styra dig, kommer du förhoppningsvis att hålla ut tills din trading blir lönsam.

Det är aldrig bråttom på börsen! Oavsett om du känner att du missat en bra affär kommer det alltid nya bra tillfällen. När jag håller kurser och tradar live tillsammans med kursdeltagarna är det intressant att lyssna på alla köp- och säljförslag under dagen. Efterhand visar det sig ofta att de förslag som inte följde planen blev förlustaffärer. De flesta tycker vid dagens slut att det varit lärorikt att själv få uppleva vikten av tålmod och disciplin. Trots att man följer den uppgjorda planen är det en relativt stor del av affärerna som går med förlust, men aldrig mer än den uppgjorda planen. Kontrollerade förluster är en naturlig del av tradingen och utan förluster blir det inga vinster. I stort sett alla nybörjare har för bråttom, gör för många affärer, så kallad övertrading. Det blir både dyrt, psykologiskt påfrestande och definitivt inte vinstgivande.

När du köpt en aktie för uppgång är det viktigt att du vågar rida vinsten tills modellen säger sälj. Det är alltför många som inte rider vinsterna tillräckligt långt och därför inte får till en lönsam trading.

Försök aldrig att vara smartare än din initiala stop loss. När du köper en aktie, skall du alltid ange hur mycket du är beredd att förlora och så fort aktien når denna nivå skall den säljas. Om du inte följer dina i förväg uppgjorda regler kommer du till slut att göra en så dålig affär att du tvingas sluta med tradingen.

KAPITEL 1- INLEDNING

Trading är som att driva ett eget företag

Trading har många likheter med att driva ett eget företag, det gäller att ha en fungerande affärsplan, du hittar ett exempel på en affärsplan på sidan 75. Du måste värda ditt kapital, inte satsa för mycket i en enskild affär och att aldrig låta förluster skena iväg.

Precis som med ett eget företag är det upp till dig hur bra affärerna skall gå. Vissa egna företagare lyckas, men långtifrån alla-

En företagare som har koll på ekonomin och följer upp varje affär lär sig till slut hur han skall agera för att sannolikheten för att göra bra affärer skall vara så stor som möjligt.

En daytrader som följer sin affärsplan och disciplinerat följer de signaler som tradingmodellen ger kommer efter idog träning att lyckas.

Är det inte bara tur om man lyckas?

Det är inte ovanligt med bortförklaring varför inte tradingen är lönsam, eller varför den senaste affären inte gick med vinst. Ofta hör man undanflykter att det kom en nyhet, dålig statistik eller någon annan orsak som gör att en affär inte går åt önskat håll. Bortförklaringarna brukar vara mer kreativa än tradingstrategin. Det är sällan man hör tradern säga att jag hade för bråttom, jag brydde mig inte om att gå ur positionen när den passerade den initiala stoppnivån, tyvärr låg jag kvar i positionen när det kom amerikanska nyheter eller jag gick in med för stort belopp.

Du har tagit ett viktigt steg för att till slut tillhöra de få som trots allt tjänar pengar på trading, detta steg är boken du just nu läser. Tyvärr är det många som läser en bok, går lite kurser och sedan faller tillbaks i ett destruktivt beteende. ”Kan jag bara hitta en modell, så skall jag tjäna pengar” - är det många som tänker. Att försöka leta efter den ”heliga gralen” är ett sökande som inte leder någon stans. Följ börsklimatet och gör inga affärer som går emot din uppgjorda affärsplan, då kommer du till slut att lyckas.

KAPITEL 1- INLEDNING

Delar vi in en affär i fem delar; förberedelse, entry, position, exit och efteranalys vill jag påstå att prioriteringen skall vara så här, med viktigast överst:

1. **Förberedelse.** Rätt förberedd drabbas man inte lika ofta av oförutsedda händelser.
2. **Entry.** Bra tajming är viktigt men inte så viktig som många tror.
3. **Position.** Utvecklas positionen på rätt håll gör modellen jobbet åt oss, det är bara att vänta tills någon parameter bryter.
4. **Exit.** Viktigt att stänga när affären går snett och att rida vinsten när det går, annars väger inte vinsterna upp förlusterna.
5. **Efteranalys.** Det är av förlusterna man lär sig - ovärderlig kunskap.

Tänk kortsiktigt

Winning Trading är resultatet av en intensiv utveckling och passar bra för både för kort och lång placeringshorisont. Även om målet är att hitta positioner som det går att stanna kvar i länge anser jag att det gäller att vara kortsiktig. Titta på klimatet och de tekniska parametrarna minst en gång per dag. När modellen signalerar att det är dags att sälja, gör det omgående. Att köpa aktier och sedan bara låta de vara är både dumt och riskabelt.

Det är betydligt lättare att förutse vad som händer nu och inom de närmaste dagarna än om en månad eller ett halvår. Oavsett om du sparar i aktier, fonder på kort eller lång sikt är det viktigt att aldrig göra det tvärt emot klimatet. Lita inte på någon annan än dig själv! Läs på och gör dina egna tolkningar, det är många analytiker som livnär sig på att sälja förhoppningar. I de fall man köper en aktie som en analytiker rekommenderar och senare ställer en fråga hur man skall agera eftersom placeringen inte utvecklats väl brukar man få till svar: ”Du sparar väl långsiktigt...”. Läser man finanständigningar skall

KAPITEL 1- INLEDNING

börsen upp enligt den ena artikeln och ner enligt nästa. Inte sällan sitter en mäklare på ett stort antal aktier som skall säljas och kursen kommer ofrånkomligt att sänkas när vederbörande börjar utförsäljningen, vad är då bättre än att få andra att tro på en uppgång. Detta sätt att ”prata upp kursen” är mycket vanligt och nästan omöjligt att förutse. Många andra har mycket att säga – lita bara på dina egna beslut.

Köpa på botten och sälja på toppen

De senaste åren har varit minst sagt turbulenta. När börsen rasade i samband med subprime och Lehman Brother-kraschen var det inte många som trodde på en vändning när börsen vände upp i april 2009. Före vändningen rörde sig börsen inom ett allt snävare område, vilket kallas för en konsolidering. Man brukar benämna en konsolidering som lugnet före stormen. Det man aldrig vet är om utbrottet från konsolideringen sker uppåt eller nedåt. Det vanligaste är dock att utbrottet sker i linje med den långa trenden. Säljare av analysbrev lever på att sia och gissa i vilken riktning utbrott och rörelser sker. Det är viktigt att komma ihåg att – ingen vet!

En vanlig missuppfattning är att det gäller att köpa på botten och sälja på toppen. Det är fel och innebär i praktiken att man måste sitta och leta efter aktier för uppgång bland aktier som för tillfället går ner. Detta tankesätt strider mot grunderna i tradingmodellen, nämligen att alltid handla med klimatet. De flesta aktier följer börsklimatet, att försöka trada i motsatt riktning blir ungefär som att simma motströms, eller att slumpmässigt hoppa på en buss och hoppas att den går åt rätt håll. När det gäller att leta efter aktier för att träffa en botten kan det inte bli tydligare. Om du av misstag kliver på en buss som visar sig gå åt fel håll, skulle du väl inte komma på tanken att sitta kvar och hoppas på att den vänder.

Att det är omöjligt att förutse bottnar och toppar är en av de viktigaste insikterna för en framgångsrik trader. Att leta efter bra köp bland aktier som faller är som att fånga en fallande kniv!

Skall du bli framgångsrik som daytrader gäller det att inte ha några som helst förutfattade meningar, varken på kort eller lång sikt.

KAPITEL 1- INLEDNING

KAPITEL 1- INLEDNING

Mentala ankare

Vår medfödda avundsjuka är ett stort problem när vi tradar. Det känns inte bra att betala mer än någon annan för samma vara. Om du köper en TV till ett pris som du är nöjd med, blir du förmodligen sur om du hittar samma TV flera tusen billigare i ett kampanjblad dagen efter. Det förhåller sig ungefär på samma sätt när vi handlar med aktier. Oftast sitter man och väntar på att en aktie skall börja dra uppåt. När aktien börjar stiga tar det självklart ett tag innan man konstaterar att aktien stiger och då känns det dyrt eftersom några "early adopters" precis nyligen köpte aktien billigare än det pris som erbjuds nu. Rädslan för att se någon annan tjäna mer pengar på en aktie än du är större än glädjen att du också fick plats på uppgångståget. Denna girighet gör att vi försöker hitta botten för att bli den som tjänar mest.

Detta sätt att tänka kommer att bli mycket dyrt och kallas bland traders för att *fånga den fallande kniven*. Upprepade försök att fånga en fallande kniv eller aktie kommer med största sannolikhet att kosta mycket pengar.

När en aktie börjar stiga i pris och vi ser att aktien börjar dra gör den det ifrån en nivå som vi upplever som en nollpunkt, eller ett mentalt ankare som jag föredrar att kalla det.

Om en aktie ligger och konsoliderar runt 60 kronor och plötsligt börjar dra iväg, är det lätt att tänka; "nu gick tåget" och det känns som att det är för sent att hoppa på när signalerna för uppgång är med oss. Vi sitter nu och hoppas på en rekyl nedåt så att vi kan komma in på ett lägre pris, det pris vi vant oss vid - det mentala ankaret.

Det som händer är att aktien ger signaler i mer än vår modell och fler hoppar på uppgången. Efter en tids uppgång blir aktien överköpt och börjar falla i pris. Den närmar sig vårt mentala ankare och då tycker vi att priset är det rätta och köper. Risker är då stor att aktien går ner så pass mycket att vår initiala stop loss tangeras och vi tvingas sälja av med förlust. Strax efter det att vi sålt börjar åter uppgången och vi har åter svårt att köpa tillbaks aktien. Vi kommer helt enkelt i otakt. Därför är det viktigt att följa modellen när signalerna kommer,

KAPITEL 1- INLEDNING

uppgången eller nedgången vid blankning har alltid pågått ett tag – vi träffar aldrig toppar och bottnar, der måste vi acceptera.

En gammal bra devis är: - *Enklast att hitta kursdubblare, är att leta bland de som nyligen stigit med 100 procent.*

Självklart är timingen viktig och det är ju alltid tråkigt att komma in i positionen precis när det kommer en motrekyl. I kapitlen ”Dominerar köparna eller säljarna?” och ”Slaget om kursstapeln” förklarar jag hur du kan träna på att undvika att hoppa på pulkan vid fel tillfälle eller precis före toppen.

Chansa inte – följ bara klimatet

När vi tradar eller sparar i aktier skall vi göra det med små kontrollerade risker. Det går aldrig att veta var topparna och bottarna inträffar. Det gäller att definiera trenden för det klimat vi väljer att följa och sedan åka med i linje med börsklimatet så länge som möjlig.

Spara långsiktigt

Är det någon som hört det förr? ”Det gäller att spara långsiktigt”, vilka dumheter! För många innebär det att man stannar kvar i positioner både när de går upp och ner, men varför? Det är väl bättre att vara likvid när trenden och positionen vänder åt fel håll, för att sedan köpa tillbaka aktien när den åter går åt rätt håll.

Men när en del rådgivare pratar om långsiktighet menar de att man inte skall sälja trots att positionerna man sitter i utvecklas åt fel håll. Inte sällan får man rådet att handla lite till för att snitta ner priset.

När en aktie/position inte utvecklas som önskat gäller det att vara disciplinerad och sälja när antingen trenden/börsklimatet bryts eller stoppen nås.

KAPITEL 1- INLEDNING

Köpläge – nu är börsen billig

Ofta får man höra när börsen gått ner ett tag att ”nu är det köpläge”, varför då? En aktie kan ju sjunka ner till noll kronor. Bara för att priset på en aktie halverats är det inget som säger att botten är nådd.

En gammal bra devis är: - *De aktier som halverats, är de som kommer att sjunka mest.*

Ett bra exempel är Volvo som många rådgivare och analytiker höjde till skyarna hösten 2007. Aktien låg strax över 100 kronor och i Dagens Industri uttalade sig självutnämnda rådgivare Volvo inte kunde bli billigare och det bara var en tidsfråga till aktien skulle passera 200 kronor. Lågkonjunkturen kom och Volvoaktien vände precis som de flesta andra aktier ner. Inte förrän vid 30 kronor vände aktien uppåt, hur många försökte att ”hitta botten” på vägen nedåt?

Många kommer säkert ihåg den nedförsbacke Ericsson påbörjade i mars 2000. När aktien hade rasat i mer än ett år och så smått började stiga från 50-kronorsnivån (dåvarande kurs innan den omvända spliten) var det många som skrev att aktien ”inte kunde” trilla under 50 kronor, men det kunde den.. Inte förrän vid 3 kronor vände aktien upp.

Det gäller att ha ”teflonminne” och inte stirra sig blind på hur mycket en aktie eller ett index historiskt gått upp eller ner. Försök inte ”fånga inte den fallande kniven”, vänta tills modellen visar vilket håll vindarna blåser.

Lita inte på rådgivare - Självt är bäste dräng

Rådgivare har inte sällan ett eget vinstintresse i aktier som rekommenderas eller i de transaktionsinkomster du genererar. De som säljer analysbrev, nyhetsbrev, marknadsbrev och tips säljer förhoppningar, de som köper denna typ av tjänster hoppas hitta enkla genvägar till bättre aktieaffärer. Följer du nyhetsflödet ser du snart att en aktie som får höjd rekommendation från en analytiker får sänkt rekommendation från en annan. Hur skall du kunna veta vem som vet bäst?

KAPITEL 1- INLEDNING

I *Ruinmakarna*” skriver Lars Ohlson: ”I april 2002 lyckades Carnegie köprekommendera 91 aktier som alla föll i värde under de närmaste sex månaderna och medan många av Carnegies 40 000 kunder fått se sina förmögenheter och besparingar försvinna har firmans anställda kunnat kvittera ut mångmiljonlöner”. Jag anser trots det Lars Ohlson skriver att Carnegie har fantastiskt duktiga analytiker, men inte ens de bästa har alltid rätt.

Flera undersökningar och rapporter visar att mäklare i nio fall av tio inte ens lyckas slå jämförelsesindex. Men då vore det väl bättre att köpa ett instrument som enbart index? Ja, i många fall är det bättre, framförallt om man följer en modell som talar om när det är dags att stänga positionen, för att slippa åka med i nedförbacken. I boken ”*A random walk on Wall Street*” menar författaren Burton Gordon Malkiel att den effektiva marknadshypotesen slår alla tips från analytiker genom strategin köp- och behåll. Han skriver bland annat ”en apa med förbundna ögon som kastar pil på aktielistan i en tidning mycket väl kan välja ut en aktieportfölj som slår professionella investerare”. Han lär därefter ha utfört ett experiment tillsammans med den ansedda tidningen *The Wall Street Journal* där apor fick kasta pil på börslistor och resultaten jämfördes med ett antal professionella investerares råd. I boken skriver han: ”En värdefull aktie har ett högt pris, men en aktie i ett sämre bolag har ett lågt pris – därför kommer den som investerar i billiga aktier att tjäna lika mycket som den som investerar i bättre bolag”.

När jag för 25 år sedan började spara i aktier läste jag tidningar och ringde till banken för att få tips och råd. Det tog då tre dagar för att få tillbaks avräkningsnotan och en ganska stor avgift hade gått till **courtage** (den avgift mäklaren tar ut för att genomföra aktieaffären). I slutet på 80-talet skaffade jag text-TV. Uppdateringen av börskurserna var 15:e minut kändes som realtid! Varje gång jag ringde till banken och gjorde en affär skrev jag ner den aktuella kursen, som nästan aldrig stämde när avräkningsnotan kom med posten. Ringde jag till banken fick jag undantagslöst svaret: ”- Men du ville ju ha bäst möjligt och det var priset det blev”. Priset jag fick var i stort sett alltid dagshögsta, när jag jämförde med kurserna i tidningen dagen efter och som svar fick jag allt som oftast höra av banktjänstemannen: ”- Strunt i det, du sparar ju ändå långsiktigt”.

KAPITEL 1- INLEDNING

Under mina första år som ”ung” aktiesparare hade jag tät kontakt med banken och fick en hel del råd och tips. Alla råd var dessvärre inte så bra utan kan definieras som försök att **fånga fallande knivar**. Ringde jag då till banken fick jag inte helt sällan rådet att köpa lite mer, för nu hade nog aktien bottnat och jag skulle på så sätt få ett betydligt bättre snitt. I de flesta fall när jag försökte snitta ner mig fortsatte raset och redan innan avräkningsnotan kom var värdet ordentligt decimerat. De gånger jag ringde och gnällde över de dåliga råden fick jag höra att: ”Du har ju inte förlorat något så länge du inte sålt...”.

Lita inte på någon, gör dina egna bedömningar. Efter lite träning kommer du att bli mer och mer träffsäker. Följer du klimatet simmar du redan medströms och trenden kommer i de flesta fall att hjälpa din position till vinst.

Tänk på alla rådgivare som säljare, de är sällan ute efter att ”hjälpa just dig”, de har nästan alltid en avsikt att tjäna pengar på rådet genom att få dig att generera courtage, genom rekommendationer få upp värdet på sina egna placeringar eller sälja på dig ett nyhetsbrev. I dagsläget finns det mängder med duktiga bloggare som utan att ta betalt lär ut sina knep för att göra bättre marknadsbedömningar och med lite träning gör du själv analyser och bedömningar som passar din egen placeringsfilosofi.

Tycker du trots detta att analysbrev verkar bra kan du testa några provprenumerationer, utvärdera och backtesta tidigare rekommendationer och senare de aktuella rekommendationerna för att se hur bra tipsen fungerar. Ibland när jag granskat rekommendationer från marknadsbrev har det refererats till affärer som inte gått att göra. Det kan vara köp och försäljningar till kurser som inte existerat, blankningar av aktier som inte är blankningsbara för att bara nämna en del av skojeriet.

Försök inte vara smart genom att följa ”experternas” råd. Följ en strikt modell/strategi som bygger på teknisk analys (för att ta position), det bygger på vad andra är beredda att betala – detta är det enda rätta enligt mitt sätt att se det. Aktieurvalet kan däremot göras effektivare med hjälp av fundamental analys.

KAPITEL 1- INLEDNING

*Börsklimatet är som molnen på himlen, aktien är som en luftballong
– det är bara att gilla läget och åka med.*